

 SVENSKAR I VÄRLDEN

Svenskar i världen

Kartläggning 2022



✎ Förord

Några ord från ordförande och generalsekreterare

Svenskar i Världen är utlandssvenskarnas röst i Sverige. Det har vi varit sedan 1938. Genom påverkansarbete, råd och stöd gör vi det enklare för svenskar att studera, arbeta eller av andra skäl bo utomlands, men också att flytta hem igen. Vi verkar också för att svenskarnas internationella erfarenhet och kompetens ska tas tillvara på bästa möjliga vis.

För att vi ska kunna fortsätta att utveckla Svenskar i Världen till nytta för alla nuvarande och framtida utlandssvenskar är det viktigt att vi har en uppdaterad lägesbild av utlandssvenskarnas behov, situation och drivkrafter, men vi behöver också veta var utlandssvenskarna bor och hur många de är.

Att närmare 10 000 personer tog sig tid att besvara vår enkät, vilket är nästan tre gånger fler än i förra kartläggningen, visar på ett enormt engagemang. Stort tack alla ni som har bidragit med era erfarenheter och tankar! Vi vill också tacka alla ambassader, flertalet konsulat, honorärkonsuler, handelskamrar, Svenska kyrkan i utlandet samt svenska klubbar och föreningar som har bidragit med uppskattningar av antalet svenskar världen över.

Slutligen vill vi rikta ett varmt tack till Jacob Wallenbergs Stiftelse, Särskilda fonden, som har möjliggjort denna kartläggning.

Louise Svanberg, ordförande



Foto: Privat

Cecilia Borglin, generalsekreterare



Foto: Bengt Säll

Innehåll

1

Svenskar i världen

Några ord från ordförande och generalsekreterare	02
Två syften	04
Nu närmare 700 000 utlandssvenskar	05
Topp 30 länder	07

2

Enkätundersökningen

Om enkätundersökningen	09
Demografisk fördelning	10
Enkätfrågor	11
Fyra grupper	18

3

Sammanfattning

Några observationer	35
En jämförelse med tidigare kartläggning	36
Avslutningsvis	37
Om kartläggningen	39

 Svenskar i världen

Två syften

Svenskar i Världens kartläggning ger uppdaterade siffror om antalet utlandssvenskar och var de bor, men också fördjupad kunskap om utlandssvenskarna och deras situation. Svenskar i Världens definition av en utlandssvensk är *”en svensk medborgare som har bott utomlands i minst sex månader”*.

Denna kartläggning är en uppföljning av tidigare kartläggningar som vi har gjort. I den senaste, från

2015, beräknades 660 000 svenskar bo utomlands. Kartläggningen dessförinnan, 2011, uppskattade antalet utlandssvenskar till 550 000.

För att få fördjupad kunskap om utlandssvenskarnas liv genomförde vi en enkätundersökning som närmare 10 000 utlandssvenskar deltog i. Utifrån den har vi tittat närmare på fyra olika grupper: yrkesverksamma, medföljare, studerande och pensionärer.

**1**

Hur många svenskar
bor utomlands
i minst sex månader
och var bor de?

**2**

Vilka är
utlandssvenskarna
och hur upplever de
sin situation?

 Svenskar i världen

Närmare 700 000 svenskar bor utanför Sverige



Hur många svenskar bor utomlands?

Ingen myndighet kan säkert ange antalet. Kanske är det inte ens möjligt – flyttlassen går dagligen till och från Sverige och mellan andra länder.

Vår kartläggning ger ändå en god uppfattning om hur många svenskar som väljer att bo utomlands.

Det är inte helt enkelt att fastställa antalet utlandssvenskar. Alla anmäler inte att de har flyttat från Sverige eller att de har flyttat tillbaka till Sverige från ett tidigare boplatningsland. I Svenskar i Världens tidigare kartläggning från 2015 beräknades 660 000 svenskar bo utomlands.

I denna kartläggning uppskattas drygt 685 000 svenskar bo utomlands. För att få fram denna siffra har vi primärt utgått från uppskattningar gjorda av svenska utlandsmyndigheter världen över. Vissa länder har kunnat lämna en mer exakt uppgift över antalet svenskar i landet, medan andra estimerar antalet utifrån olika faktorer och är tydliga med att det är omöjligt att få fram ett exakt antal. Som komplement till ambassadernas och konsulatens uppskattningar har ett antal honorärkonsuler, handelskamrar, svenska klubbar och föreningar och Svenska kyrkan i utlandet bidragit med uppskattade siffror över antalet svenskar utomlands. Även de nordiska ländernas statliga statistiska centralbyråer har varit behjälpliga vad gäller statistik för svenska medborgare boende i Norden.

Vissa utlandssvenskar har dubbla medborgarskap, något som Sverige har tillåtit sedan 2001. Det rör sig dels om personer födda i Sverige som därefter har fått ytterligare ett medborgarskap, dels personer som är födda i ett annat land och som sedan erhållit svenskt medborgarskap för att nu bo utanför Sveriges gränser.

Vår kartläggning visar att det bor svenskar i minst 177 av världens cirka 200 länder vilket innebär att det bor utlandssvenskar i ca 87 procent av världens länder. Förutom de 177 länderna är det flera länder som har svenskar men där ambassaden av olika anledningar (krig, säkerhetssituationen, undermålig statistik från det lokala landet) inte kan uppskatta antal svenskar trots att de finns i landet. I enkätundersökningen har vi fått svar från svenskar som bor i 137 olika länder.

Totalt ser vi en ökning av antalet utlandssvenskar sedan vår första kartläggning 2011. Landet med flest utlandssvenskar är fortfarande USA där det idag beräknas bo uppskattningsvis 179 000 svenskar.

Vi kan inte med säkerhet säga hur pandemin har påverkat antalet utlandssvenskar. Men ökad osäkerhet kopplat till hälsa, reserestriktioner, stängda gränser, krav på vaccination och karantän, samt önskan att återigen bo nära familj och vänner har rimligtvis haft en påverkan.

Det finns en mängd statistik hos myndigheter och andra instanser om svenskar boende utomlands. Enligt siffror från CSN i september 2021 studerade totalt 17 542 personer i utlandet 2020/2021 jämfört med 24 381 personer 2019/2020. Enligt siffror från SCB utvandrade 48 284 personer från Sverige 2021. Här ingår även utlandsfödda. Topp 10 populäraste länder att utvandra till är enligt SCB Danmark, Storbritannien, Norge, Tyskland, Finland, USA, Spanien, Polen, Indien

Svenskar i världen

och Nederländerna. De flesta av dessa länder återfinns även på kartläggningens topp 30-lista. Enligt SCB räknas man som utvandrad om man meddelar Skatteverket att man ska bo utomlands i minst tolv månader. Men precis som Svenskar i Världen erfar är det många svenskar som inte meddelar Skatteverket att de har utvandrat. Om man tittar på SCB:s statistik *Utvandringar efter födelseland, kön och år* kan vi konstatera att mellan åren 2011 och 2021 utvandrade 198 648 personer som var födda i Sverige. 2000–2010 var siffran 199 853 personer. Valmyndigheten uppger i juni 2022 att det finns ca 172 000 röstberättigade utlandssvenskar till valet 2022 och att ca 160 000 utlandskort kommer att skickas ut inför valet. Antalet svenska medborgare boendes i EU/EES inklusive

Norge, Island och Schweiz 2021 är enligt Eurostat 162 223 personer. Slutligen, enligt Pensionsmyndighetens statistik *Utländsutbetalningar – månadsutbetalningar till utländska konton* betalas pension ut till 131 551 personer i 75 olika länder.

Det är svårt att göra en prognos över hur många svenskar som framöver kommer att flytta utomlands eller tillbaka till Sverige. Vi har nyligen gått igenom en pandemi, vi har ett pågående krig i Europa och det är oroligt i andra delar av världen. Finansiell och politisk instabilitet påverkar också val av boendeland och även klimatförändringarna kommer med stor sannolikhet att avgöra var svenskarna väljer att slå ner bopålar, men också beslutet att packa för hemfärd.

 Svenskar i världen

Topp 30 länder med flest utlandssvenskar

LAND	2011	2015	2022
USA	100 000	150 000	179 000
Spanien	90 000	90 000	104 000
Storbritannien	90 000	90 000	100 000
Norge	80 000	90 000	39 600
Frankrike	30 000	30 000	30 000
Tyskland	18 000	23 000	22 500
Finland	13 000	15 000	17 500
Danmark	13 000	15 000	17 000
Schweiz	17 000	10 000	16 000
Italien	10 000	12 000	15 500
Australien	8 000	11 000	10 000
Belgien	10 000	10 000	10 000
Irak	*	500	10 000
Nederländerna	5 500	6 500	8 000
Kanada	7 000	7 000	5 800
Portugal	*	3 500	5 500
Polen	*	1 500	5 500
Chile	1 000	5 000	5 000
Förenade Arabemiraten	*	4 000	5 000
Thailand	10 000	20 000	4 500
Israel	*	4 000	4 000
Malta	*	2 000	4 000
Österrike	*	3 500	3 700
Nya Zeeland	3 000	3 000	3 300

* Uppgift saknas

LAND	2011	2015	2022
Brasilien	2 000	4 000	3 000
Serbien	*	4 000	3 000
Irland	3 500	3 500	3 000
Iran	*	1 000	3 000
Turkiet	*	1 000	3 000
Bosnien-Hercegovina	*	500	3 000

* Uppgift saknas

Topp 30 totalt 643 400

Kommentarer

94 procent (643 400 personer) av alla utlandssvenskar bor i något av Topp 30-länderna. Resterande cirka 41 600 utlandssvenskar är spridda på 147 länder där det bor max 2 000 utlandssvenskar per land.

Nya länder på topp 30-listan är **Irak, Polen, Malta, Turkiet, Serbien, Iran** och **Bosnien-Hercegovina**.

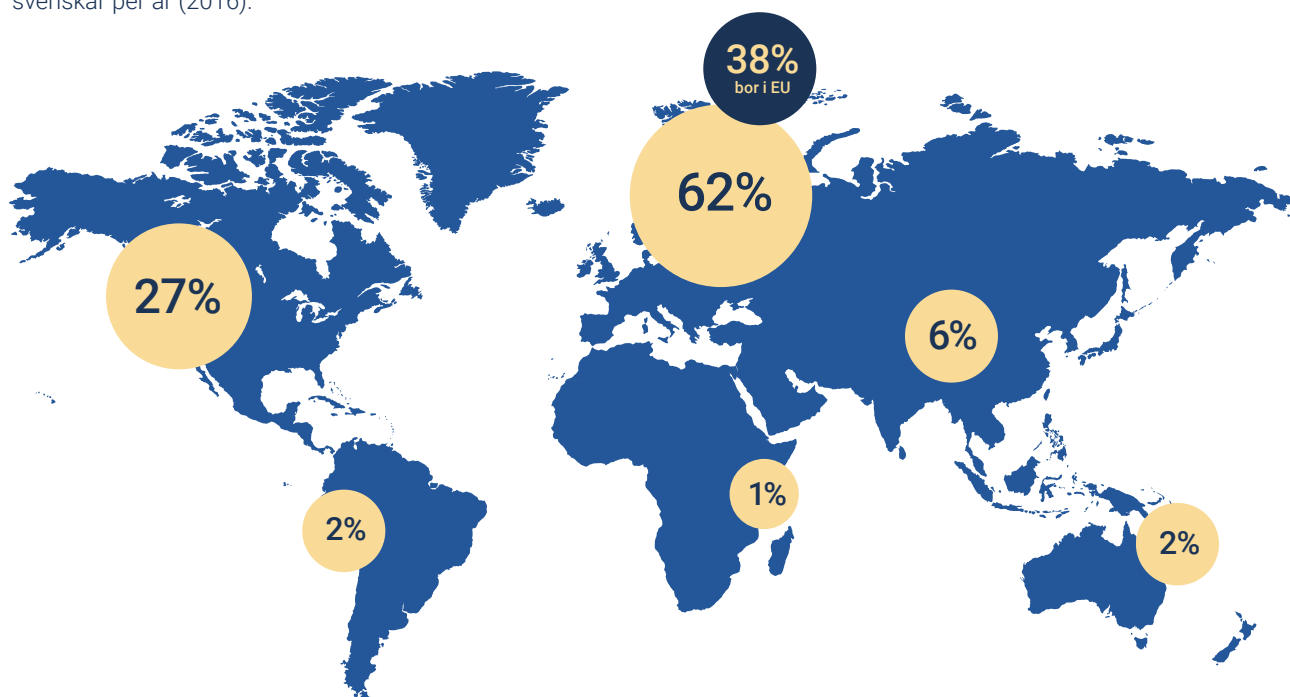
De sju länder som har lämnat topp 30-listan är **Kina, Grekland, Singapore, Mexiko, Japan, Luxemburg** och **Argentina**.

Det finns tre avvikelser att kommentera – **Norge, Thailand** och **Irak**.

För Norges del har vi i kartläggningen för 2011 och 2015 oavsiktligt angett för höga siffror. Enligt både norska SSB och Info Norden har svenska medborgare boende i Norge historiskt sett aldrig uppgått till mer än maximalt 45 100 svenskar per år (2016).

För Thailands del visade kartläggningen 2015 att det bodde uppskattningsvis 20 000 svenskar i landet. Nu är motsvarande bedömning 4 500. Enligt ambassaden i Bangkok byggde siffran 20 000 på en bedömning som bland annat baserades på det faktum att landet före pandemin hade hundratusentals inresande per år – bara under 2019 var antalet inresande 300 000. Många stannade för säsongsboende. Dessa personer lämnade i stor utsträckning Thailand under pandemin.

Vad gäller Irak meddelar ambassaden att säkerhetssituationen är bättre än för några år sedan. Därför väljer många med dubbelt medborgarskap att flytta tillbaka. Det är till största delen människor med ursprung i regionen eller landet som gömmer sig bakom siffran.



Fördelning av utlandssvenskar i världsdelarna. 1 procent motsvarar cirka 6 850 personer.

Enkätundersökningen

Om enkätundersökningen



Totalt svarade 9 681 utlandsboende svenskar på vår enkät. Deltagarna har bott minst sex månader utomlands och är över 18 år. Eftersom de inte är slumpmässigt valda bör statistiken tolkas med viss försiktighet. Detta gäller speciellt grupperna medföljare (377 svarande) och studenter (296 svarande).

Jämfört med enkätundersökningen år 2015 då 3 424 deltog har drygt 6 000 fler svar samlats in, en ökning med 183 procent.



Enkätundersökningen

Demografisk fördelning



En större andel av de svarande i enkäten är kvinnor än män, **61 % kvinnor** jämfört med **39 % män**.

Åldersfördelningen i undersökningen var relativt jämn med undantag för dem som var mellan 18–24 år där inte lika många svarade.



- Av de svarande var **22 procent** äldre än **65 år** och klassificeras som pensionärer. **75 procent** av deltagarna var i åldern **25–64 år** och de flesta här var yrkesverksamma.
- Minst antal svarande var gruppen **18–24 år** med **3 procent** av svaren. Denna åldersgrupp består till stor del av studerande.
- De flesta är gifta, **60 procent**, och **19 procent** är sambo. Nära en femtedel, **18 procent**, är ensamstående och **3 procent** är änka eller änklings.

Enkätundersökningen 

En tredjedel av svenskarna som bor utomlands tjänar mer än 50 000 kr i månaden

En tredjedel tjänar mellan 20 000–50 000 kr per månad. 20 procent tjänar under 20 000 kr per månad. Här ser vi såklart stora skillnader mellan dem som är yrkesverksamma och dem som inte är det. Snittlönen för yrkesverksamma är 60 000 kr per månad och för medföljare 40 000 kr. Även pensionärer uppgav 40 000 kr i snittlön. 20 procent valde att inte svara på frågan.

Utlandssvenskar har högre utbildning

I undersökningen frågade vi deltagarna om deras utbildningsnivå. Här kunde vi se att 66 procent av de svarande har gått i svensk grundskola och 72 procent har gått i svenskt gymnasium. 6 av 10 har studerat på högskola/universitet i Sverige. 38 procent av dem som har studerat vid högskola/universitet har högre inkomster över 50 000 kr per månad och är 45 år eller äldre.

Nära hälften av de svarande har studerat utomlands en kortare eller längre period. Enligt siffror från SCB (2021) var snittet i Sverige för dem som har läst vidare efter svenskt gymnasium 45 procent. I vår undersökning var motsvarande siffra för utlandssvenskar 59 procent (6 av 10).

Enkätundersökningen

Här bor deltagarna

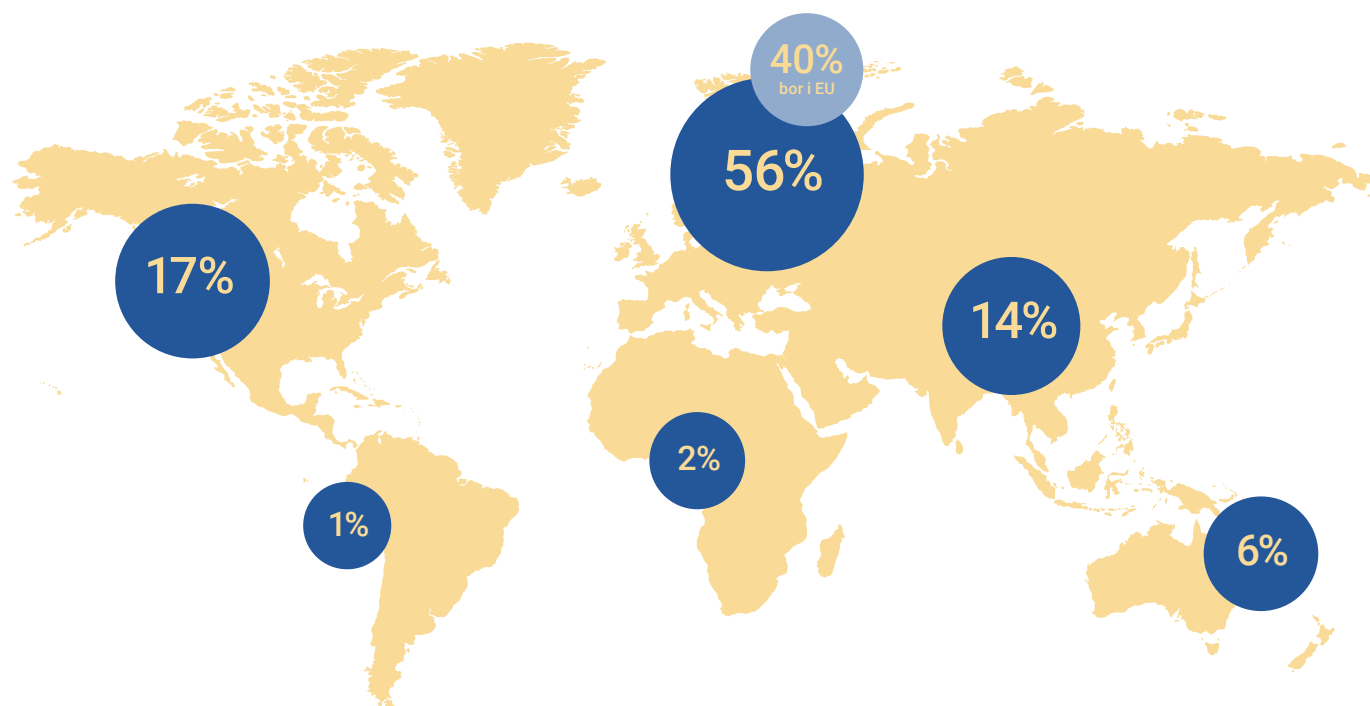


Flest bor i USA och Storbritannien

- Deltagarna i vår enkätundersökning bor i 137 av de totalt 195 länder som fanns som valbara alternativ i enkäten. Störst grupp, 15 procent av deltagarna, bor i USA. God tvåa är Storbritannien där 12 procent av enkätdeltagarna har bott i minst 6 månader.
- 40 procent av deltagarna har valt att flytta till ett EU-land. De största länderna inom EU där deltagarna har slagit ner sina bopålar är Frankrike 6 procent, Tyskland 6 procent och Spanien 6 procent. Andra populära länder inom EU är Portugal med 5 procent och Italien med 3 procent.
- Många har även flyttat så långt bort det går! 6 procent av enkätdeltagarna bor i Australien och Nya Zeeland (Oceanien).

Enkätundersökningen

Världsdelar



Fördelning av de svarande

Europa: 56% (40% inom EU)

Central- & Nordamerika: 17%

Asien: 14%

Oceanien: 6%

Afrika: 2%

Sydamerika: 1%

Enkätundersökningen

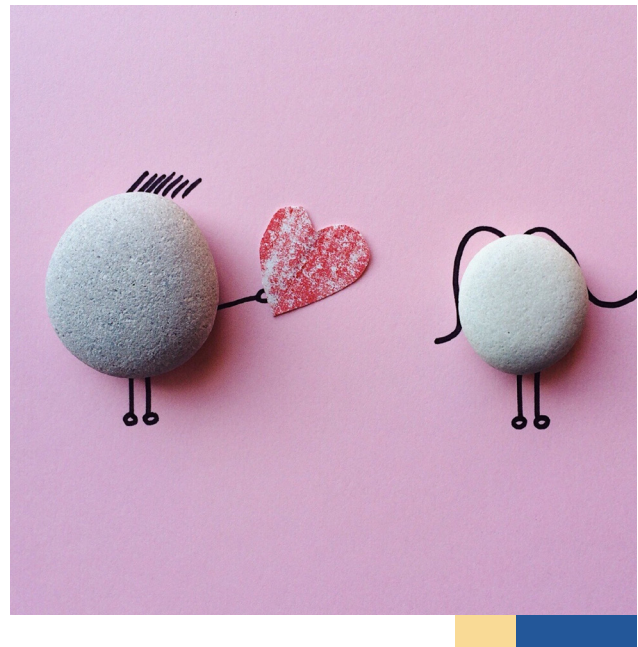
Topp 10 skäl att flytta utomlands

- *Kärleken 34%*
- *Klimatet 26%*
- *Blev förtjusta i landet 24%*
- *Förvärvsarbete 22%*
- *Förverkliga sin dröm 17%*
- *Trivdes dåligt i Sverige 16%*
- *Följa med sin partner/familj 13%*
- *Studier 11%*
- *Partner/släkt bor i landet 9%*
- *Förmånliga skattevillkor 7%*

Kärleken känner inga gränser

Majoriteten av de svarande är gifta eller sambo, hela 79 procent. Kärleken men också klimatet är de två största anledningarna till att man väljer att flytta utomlands. 34 procent har svarat att de har valt att flytta utomlands på grund av kärleken och 26 procent har valt att flytta till ett varmare klimat. 24 procent blev förtjusta i landet och valde av den anledningen att flytta dit. De flesta flyttar utomlands för att de ser något som är positivt med en flytt.

En sjättedel valde att flytta från Sverige på grund av att de inte trivdes i Sverige. Här har man framförallt flyttat till Storbritannien, Spanien eller USA.



41% har bott utomlands i mer än 20 år

Vi kan se att många svenskar väljer att bo utomlands en längre tid. Lägger man ihop de 41 procent som har bott utomlands över 20 år med de som har bott utomlands mellan 10–19 år blir det 67 procent som har bott utomlands i minst 10 år. Den största anledningen till att man valde att flytta var kärleken och hälften av dessa hittade den i USA.

De som bor utomlands kortare delar av livet, tre–nio år, utgör en fjärdedel av de svarande. De som hittills endast bott mellan sex månader och tre år utomlands utgör cirka 10 procent av alla svarande. Hälften av dessa bor nu utomlands för första gången. Majoriteten av dessa har flyttat till Frankrike och Portugal.

✂ Enkätundersökningen

Fördelar med att bo utomlands

De tre största fördelarna med att bo utomlands är att få ta del av en annan kultur, njuta av ett annat klimat och att lära sig ett annat språk. Gruppen medföljare uppskattar mest av alla grupper att få ta del av en annan kultur. Pensionärer är gruppen som i mindre utsträckning jämfört med övriga grupper lyfter möjligheten att lära sig ett nytt språk som en fördel med att bo utomlands.

1

Ta del av
en annan kultur

2

Njuta av
ett annat
klimat

3

Lära sig
ett annat
språk

Nackdelar med att bo utomlands

Motsatt fick de också frågan om vad de upplever som de största nackdelarna med att bo utomlands. Märkbart är att byråkrati och sjukvård har besvärat. Många upplever också språket som en utmaning.

1

Byråkratin
i boendelandet

2

Svårt att
lära sig
språket

3

Sjukvården

Enkätundersökningen

8 av 10 rekommenderar andra att flytta utomlands



Vid frågan om deltagarna skulle rekommendera andra att flytta utomlands svarar en klar majoritet ”ja”. Hela 81 procent skulle rekommendera någon annan att flytta utomlands. Endast 2 procent svarar nej och 17 procent vet ej.

Besöker Sverige

80 procent av de svarande besöker Sverige 1–4 gånger per år. 40 procent av dessa, totalt cirka en tredjedel av utlandssvenskarna, besöker Sverige endast en gång per år. Bara 3 procent svarar att de inte har besökt Sverige sedan de flyttade utomlands. Frågan som ställdes gällde antal resor till Sverige under normala omständigheter, det vill säga när det inte pågår en pandemi.

Flyttar tillbaka till Sverige

14 procent svarar att de planerar att flytta tillbaka till Sverige för gott. 9 procent vill flytta tillbaka men då endast tillfälligt. De flesta planerar att inte flytta tillbaka vilket 40 procent svarar. En stor andel – 37 procent – vet inte om de kommer att flytta tillbaka.

Medborgarskap

Tre av fyra har endast svenskt medborgarskap, en av fyra har dubbelt medborgarskap, det vill säga svenskt och ett till. Endast några enstaka har tappat sitt svenska medborgarskap.

I dessa tio länder bor flest svarande med dubbelt medborgarskap

USA: 36%

Australien: 9%

Kanada: 7%

Storbritannien: 6%

Schweiz: 5%

Nya Zeeland: 4%

Tyskland: 4%

Frankrike: 3%

Italien: 3%

Finland: 3%

Enkätundersökningen

Familje- och boendesituation



96% bor i ett hushåll tillsammans med familj eller partner.

Det är tydligt att majoriteten som flyttar utomlands bor med sin partner eller familj. Endast 4 procent bor i ett hushåll med personer som inte är familj eller partner. 42 procent bor tillsammans med en eller flera som är under 18 år i hushållet.

En stor andel, hela 36 procent, bor tillsammans med en eller två personer under 18 år. 6 procent av deltagarna i undersökningen delar hushåll med tre eller fler under 18 år.

15%

*av deltagarna
bor ensamma.*

43%

*av deltagarna
bor tillsammans
med en annan
person.*

34%

*av deltagarna
bor tillsammans
med två eller tre
andra personer.*

8%

*av deltagarna
bor tillsammans
med fyra eller fler
personer.*

68% av dem man bor med har svenskt medborgarskap

I hushållet är de flesta svenska medborgare. 32 procent svarar att inte någon annan i hushållet är svensk medborgare utöver den tillfrågade. 49 procent av de svarande som studerar bor med personer som inte har svenskt medborgarskap. Av pensionärerna bor 38 procent med någon som inte är svensk medborgare.

 Enkätundersökningen

Fyra olika grupper i enkätundersökningen



I undersökningen har de svarande segmenterats i fyra olika grupper.

Yrkesverksam

Medföljare

Studerande

Pensionär

Bland deltagarna finns det personer som inte identifierar sig med dessa grupper. De är endera personer som är mellan arbeten, håller på att starta upp en verksamhet eller som har åkt ensamma utomlands och som inte arbetar eller är pensionär. Fokus i denna rapport är på de fyra grupperna ovan.

Enkätundersökningen: Yrkesverksam

Yrkesverksam



I enkätundersökningen är den största andelen svarande, 60 procent, yrkesverksamma.

Av gruppen yrkesverksamma är den största andelen som har flyttat utomlands och svarat på enkäten kvinnor mellan 35 och 54 år. 57 procent av de yrkesverksamma är gifta och de flesta bor tillsammans med ytterligare en person i hushållet.

66 procent av de yrkesverksamma arbetar inom ett utländskt eller lokalt företag. 11 procent arbetar på ett svenskt företag. Det är nära en femtedel, 18 procent, som driver eget företag på boendeorten. 2 procent söker arbete och 5 procent svarar "annat".

96 procent av de svarande bor med sin familj och

hälften har barn som är under 18 år. 73 procent av de yrkesverksamma har endast svenskt medborgarskap. 71 procent av de yrkesverksamma har studerat på svensk grundskola och 76 procent har studerat på svenskt gymnasium. 33 procent av de svarande har studerat på högskola eller universitet utomlands. Snittåldern är 45 år.

Kärleken och möjligheten till arbete är de främsta anledningarna till att de flyttat till sitt nuvarande land. 25 procent planerar just nu att flytta tillbaka till Sverige medan 40 procent är osäkra och inte vet om de kommer att flytta tillbaka till Sverige.



Enkätundersökningen: Yrkesverksam

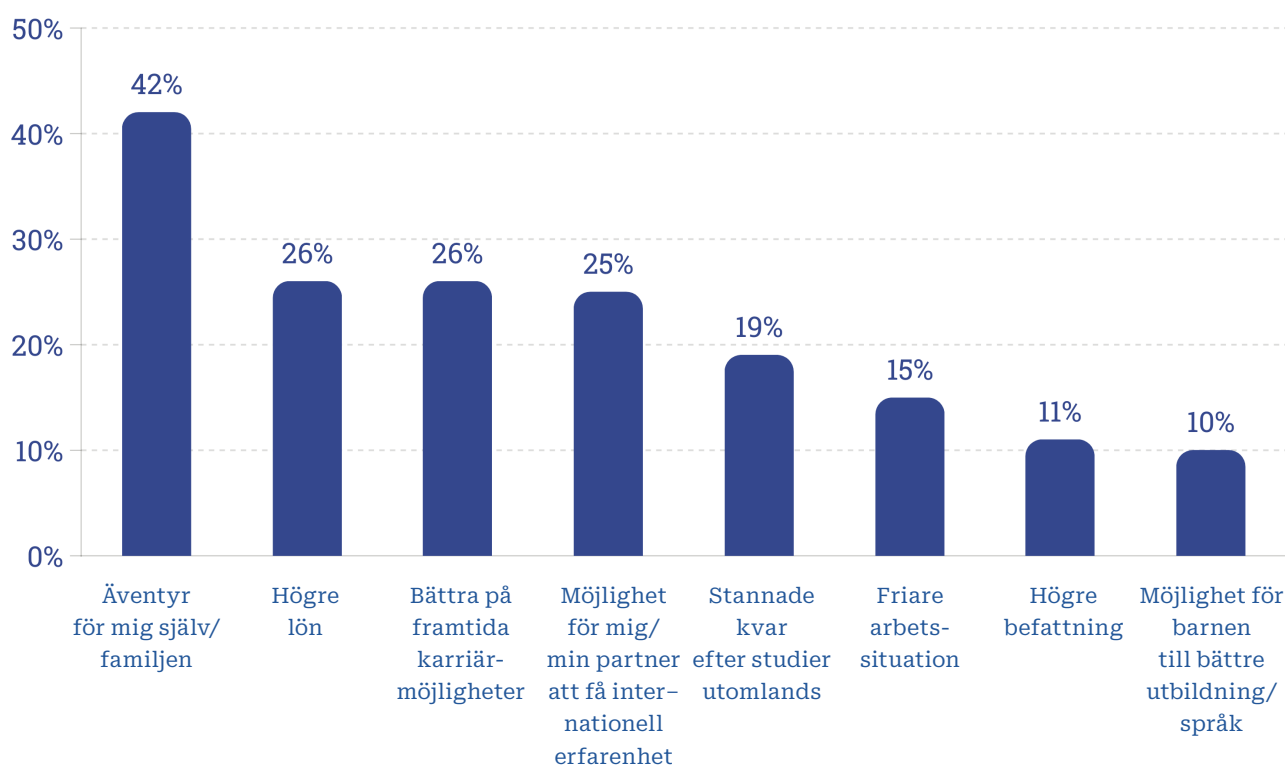
Här bor flest yrkesverksamma

Topp 10 länder

- *Storbritannien* 16%
- *USA* 15%
- *Tyskland* 7%
- *Australien* 5%
- *Spanien* 4%
- *Frankrike* 4%
- *Kanada* 3%
- *Schweiz* 3%
- *Kina* 3%
- *Nya Zeeland* 2%

Vad lockade dig att arbeta utomlands?

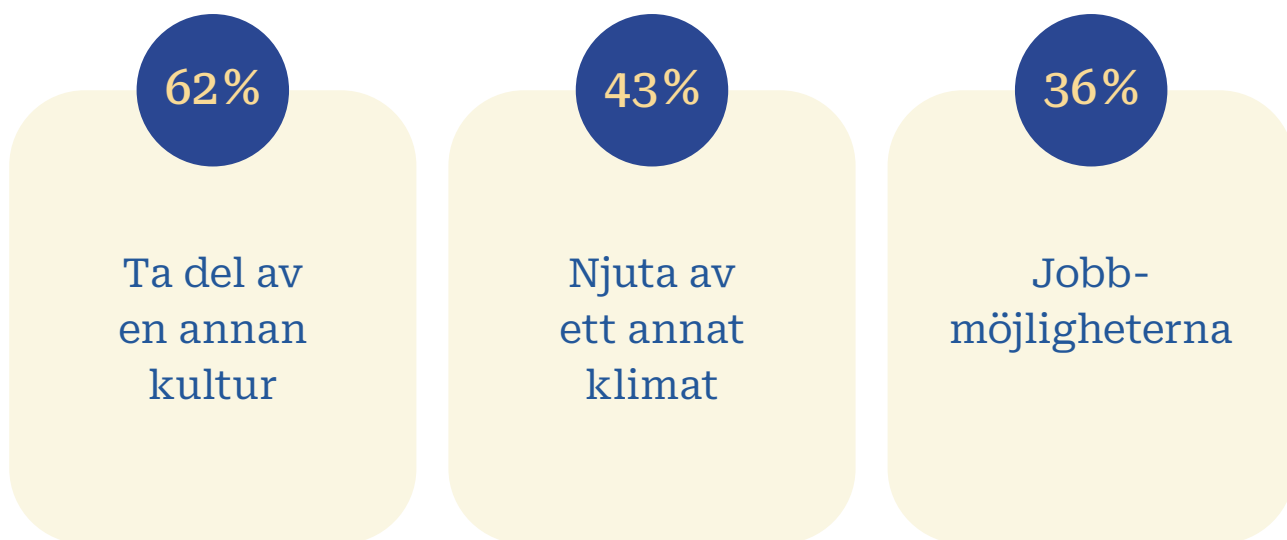
Det som fick flest svenskar att välja att jobba utomlands var drömmen om ett äventyr för sig själv och familjen. Därefter kom högre lön, bättre framtida karriärmöjligheter och internationell erfarenhet.



Enkätundersökningen: Yrkesverksam

Fördelar med att arbeta utomlands

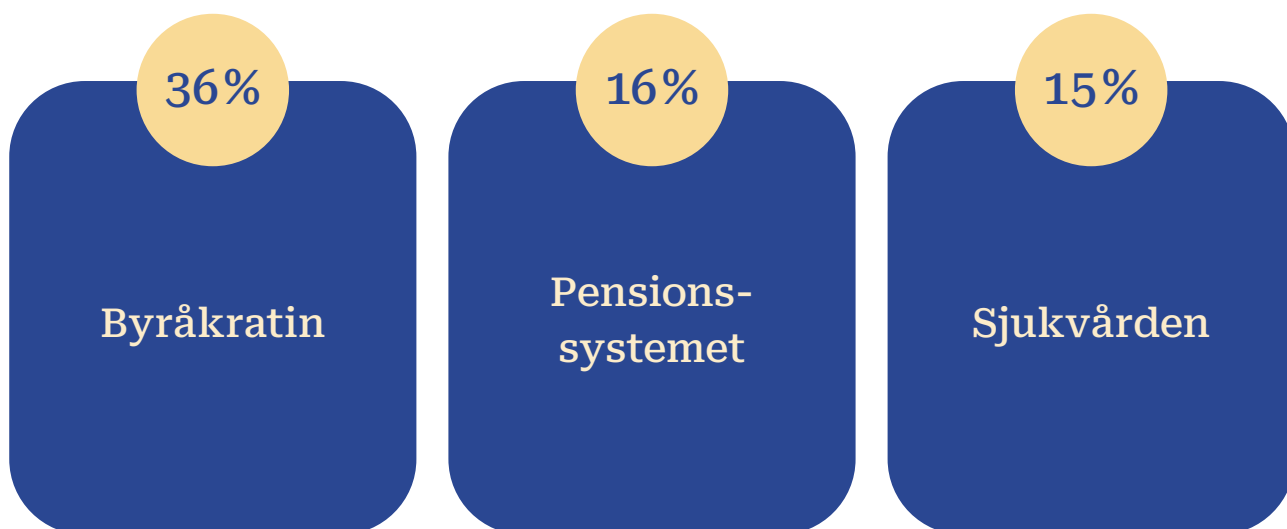
Väl på plats anser de flesta yrkesverksamma att möjligheten att få ta del av en annan kultur är en klar fördel. Inte oväntat hamnar jobbmöjligheterna bland fördelarna.



Nackdelar med att arbeta utomlands

Det som har varit den största utmaningen eller nackdelen för de yrkesverksamma är byråkratin. Men även pensionssystemet och sjukvården har varit några av de nackdelar som har definierats.

I undersökningen har 22 procent uppgett "annat" som största nackdelen. Då detta svar kan omfatta många olika skäl har vi valt att bortse från denna faktor när vi tittat på topp tre.



Enkätundersökningen: Yrkesverksam

En högre lönenivå

Yrkesarbetande utlandssvenskar tjänar i genomsnitt mer än yrkesarbetande i Sverige, 60 000 kronor per månad jämfört med medellönen 31 600 kronor i Sverige (enligt SCB 2020).

Den höga lönen kan sannolikt kopplas till att denna grupp yrkesverksamma har en högre utbildningsnivå. En stor del av de tillfrågade anger att en högre lön och bättre framtida karriärmöjligheter lockade dem att flytta utomlands.

Här ser vi fördelningen för våra yrkesverksamma utlandssvenskar:

Inkomst per månad

- 34% har en inkomst mellan 20000 och 50000 kr
- 19% har en inkomst mellan 50000 och 80000 kr
- 11% har en inkomst mellan 80000 och 110000 kr
- 13% har en inkomst över 110000 kr

Snittlönen är 60000 kronor per månad.



✦ Enkätundersökningen: Medföljare

Medföljare



Ett äventyr med familjen lockar medföljare att testa ett liv utomlands. Ett aktivt liv väntar i det nya landet.

Ett äventyr för sig själv och familjen är den främsta anledningen till att flytta utomlands, men också att få möjlighet till en annan livssituation. Av de svarande väljer lejonparten att utnyttja tiden till att utveckla sina egna

intressen. Fyra av tio engagerar sig i sina barns skolor eller ideellt arbete. Var femte medföljare arbetar eller har eget företag, åtta av tio är kvinnor, snittåldern är 47 år och 90 procent är gifta – övriga är sambo.



Enkätundersökningen: Medföljare

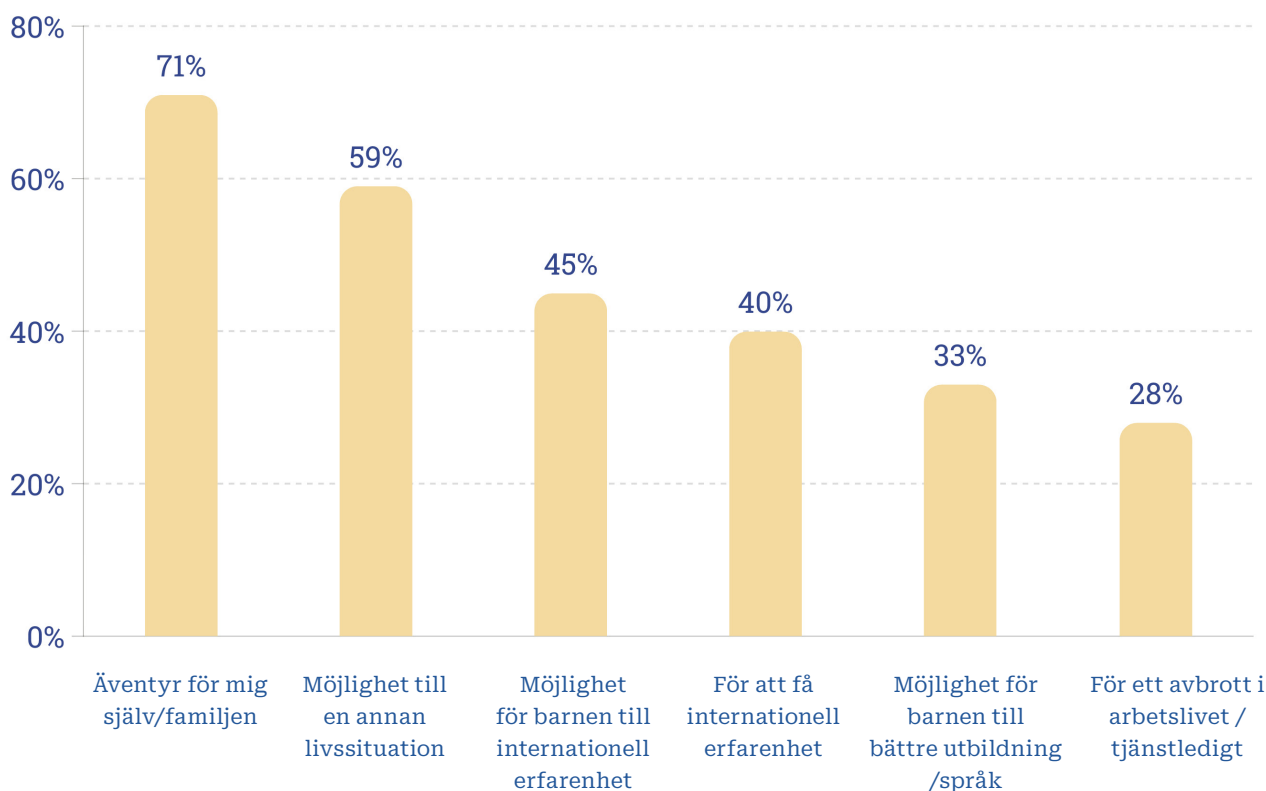
Här bor det flest medföljare

Topp 10 länder

- USA 21%
- Tyskland 8%
- Förenade Arabemiraten 6%
- Kina 5%
- Singapore 5%
- Schweiz 3%
- Belgien 3%
- Italien 3%
- Storbritannien 3%
- Luxemburg 3%

Vad var det som lockade dig att följa med din partner utomlands?

Att det är ett äventyr för sig själv/familjen är det som lockar medföljare mest med att flytta utomlands. Möjligheten till en annan livsstil är klar tvåa. Minst lockande var att få ett avbrott i arbetslivet.



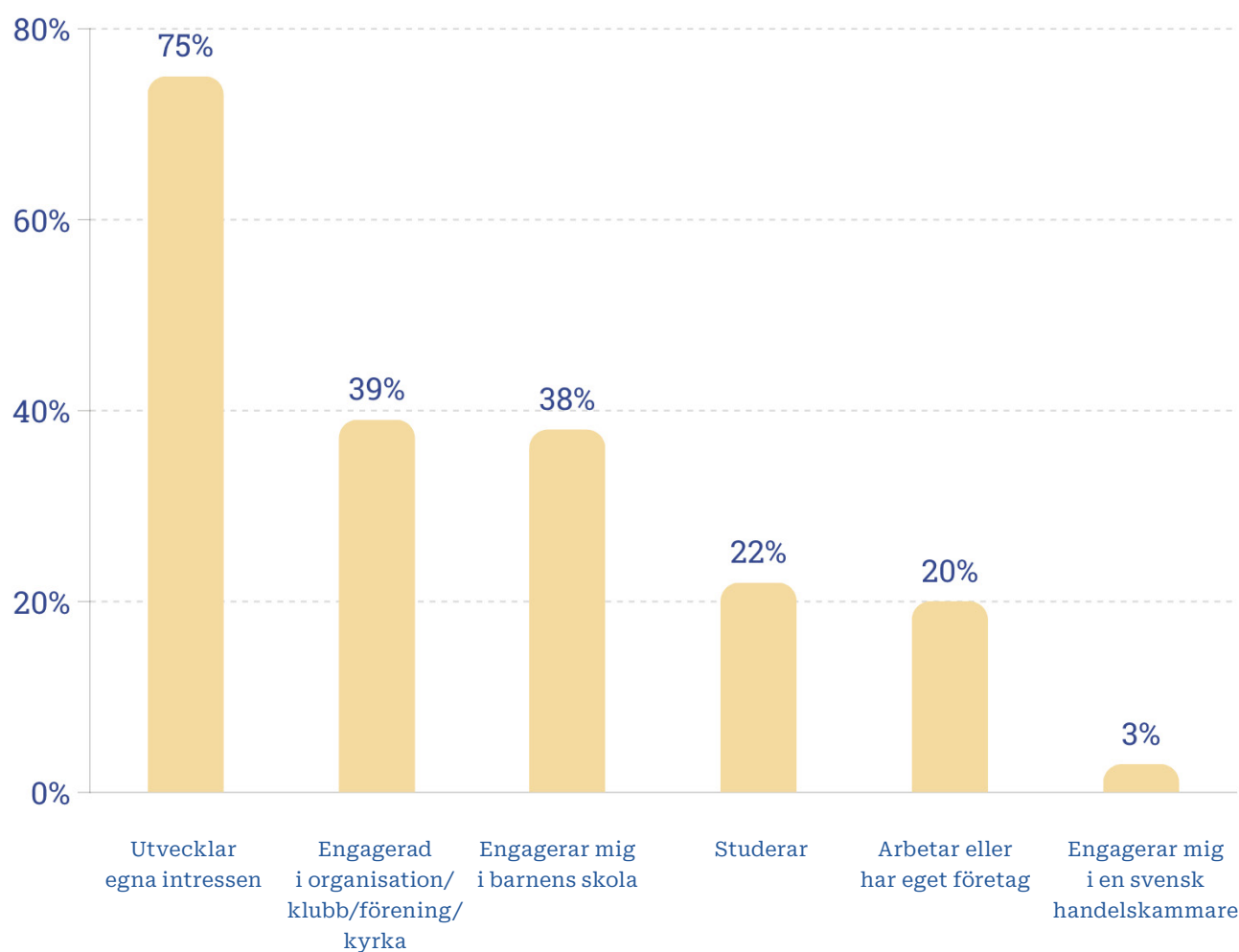
Enkätundersökningen: Medföljare

Så här tillbringar de tiden



Som medföljare finns ofta möjlighet till egenutveckling men också till att engagera sig i olika verksamheter. Var femte arbetar eller har eget företag.

Hur medföljare tillbringar sin tid:



Enkätundersökningen: Medföljare

Fördelar med att bo utomlands som medföljare

Väl på plats uppskattar medföljarna mest att få ta del av en annan kultur, njuta av ett annat klimat och att samtidigt lära sig ett nytt språk. Skolsystemet och att bygga sociala kontaktnät är också fördelar som uppskattas av medföljare.

72%

Ta del av
en annan
kultur

55%

Njuta av
ett annat
klimat

39%

Lära sig
ett annat
språk

Nackdelar med att bo utomlands som medföljare

Störst nackdel som hälften svarar är att stå utanför arbetsmarknaden och att det påverkar karriärmöjligheterna. Detta innebär också att sjukpenningen blir lägre. En fjärdedel svarar att det inte finns några nackdelar.

48%

Negativt
för karriären
att stå utanför
arbets-
marknaden

34%

Sjukpenningen
försämras

30%

Svårt
att behålla
jämlighet
i förhållandet

✎ Enkätundersökningen: Studerande

Studerande



Det är lärorikt, spännande och berikande att studera utomlands enligt de studenter som deltagit i vår undersökning.

Det finns utmaningar inför att flytta utomlands för att studera, men en femtedel ser inga hinder alls. Bland de fyra grupperna var studenterna minst benägna att delta i enkätundersökningen. Av 296 svarande var 70 procent kvinnor och 30 procent män.



✎ Enkätundersökningen: Studerande

Här bor flest studenter

Topp 10 länder

- *Storbritannien 17%*
- *Tyskland 10%*
- *USA 10%*
- *Frankrike 7%*
- *Nederländerna 6%*
- *Australien 6%*
- *Danmark 5%*
- *Norge 5%*
- *Japan 3%*
- *Sydafrika 3%*

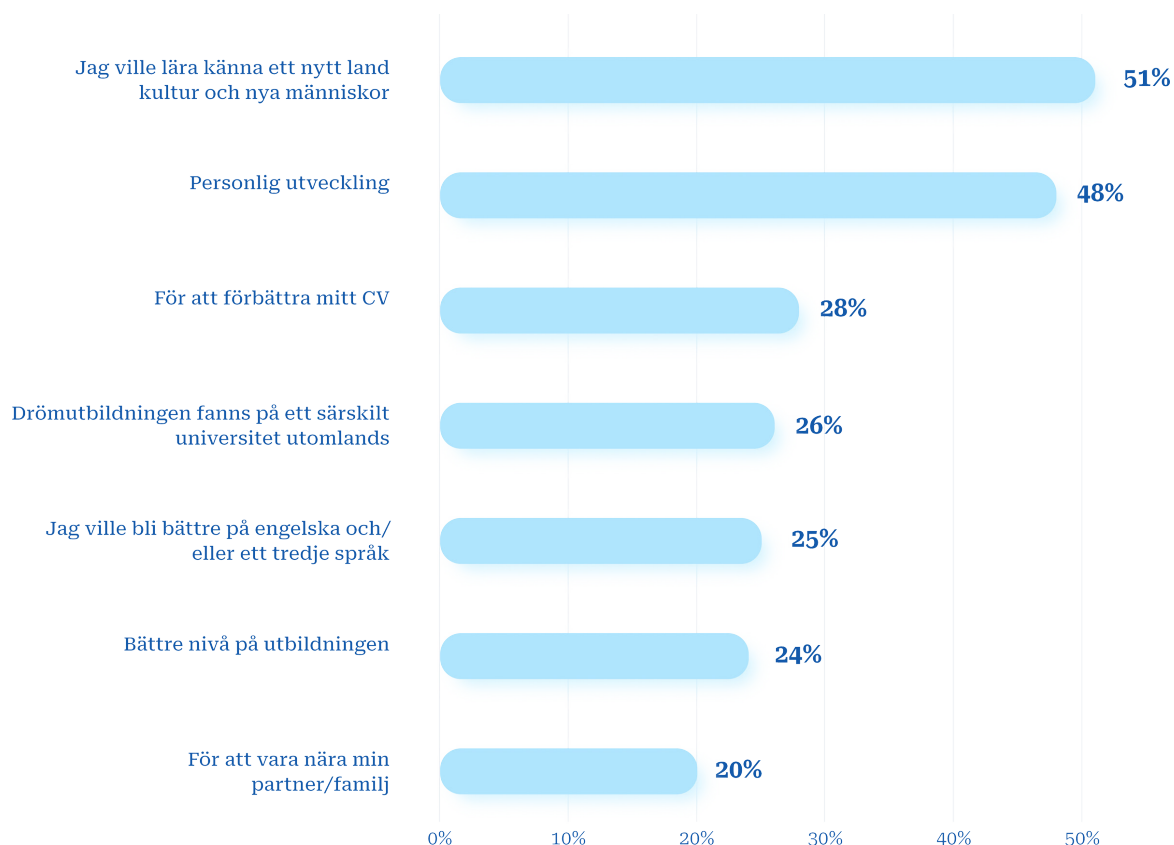


Enkätundersökningen: Studerande

Anledningar till utlandsstudier

Två skäl till att studera utomlands är vanligare än andra: att lära känna en ny kultur och nya människor samt den personliga utvecklingen.

Vad är främsta anledningen till att du valde att studera utomlands?

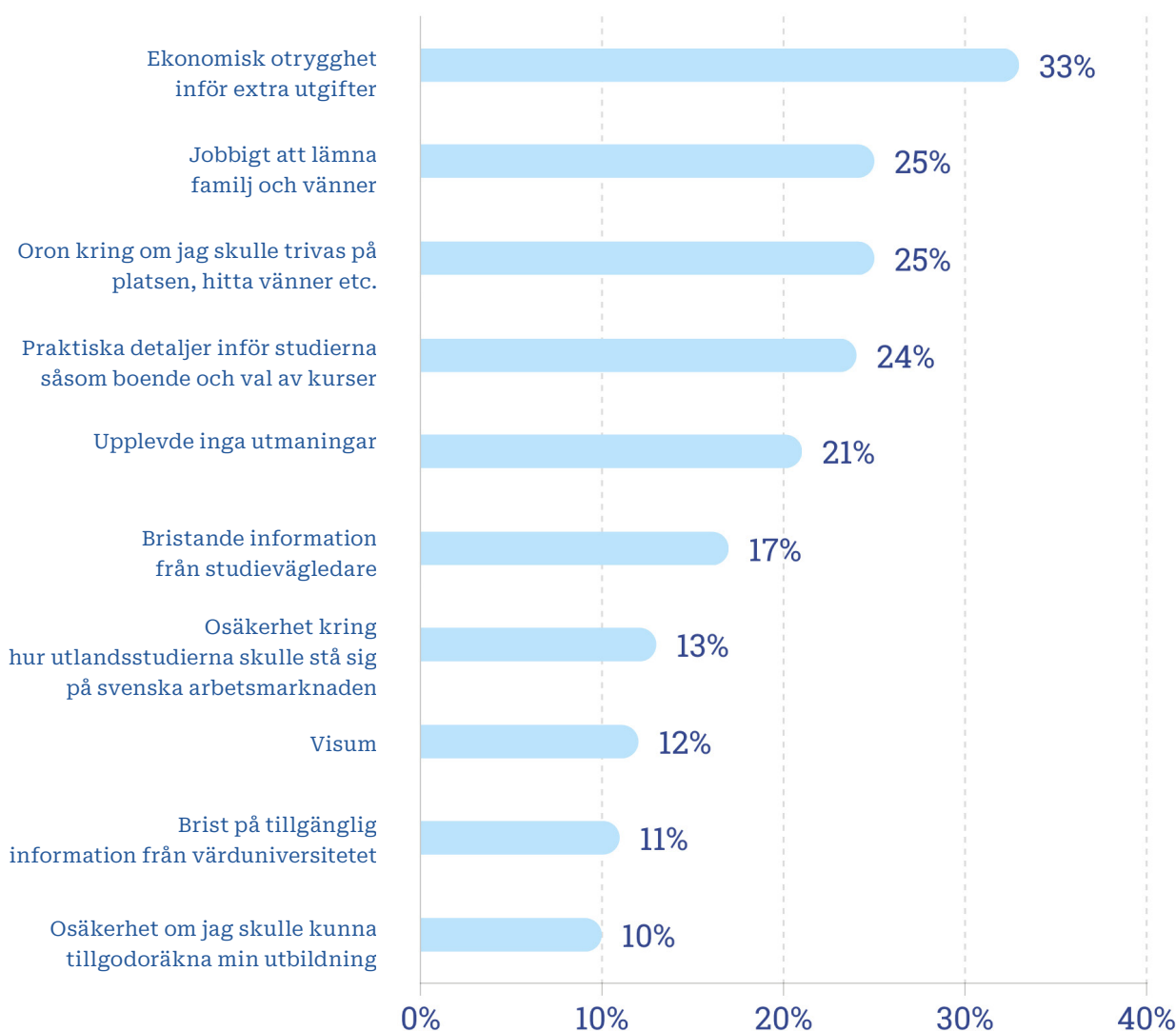


Enkätundersökningen: Studerande

Den största utmaningen som svenska studenter utomlands upplever är den ekonomiska otryggheten inför oväntade utgifter. Detta svarar 33 procent av de studerande.

Därefter uppfattas oron att inte trivas samt praktiska saker som att ordna boende och val av kurser som utmanande.

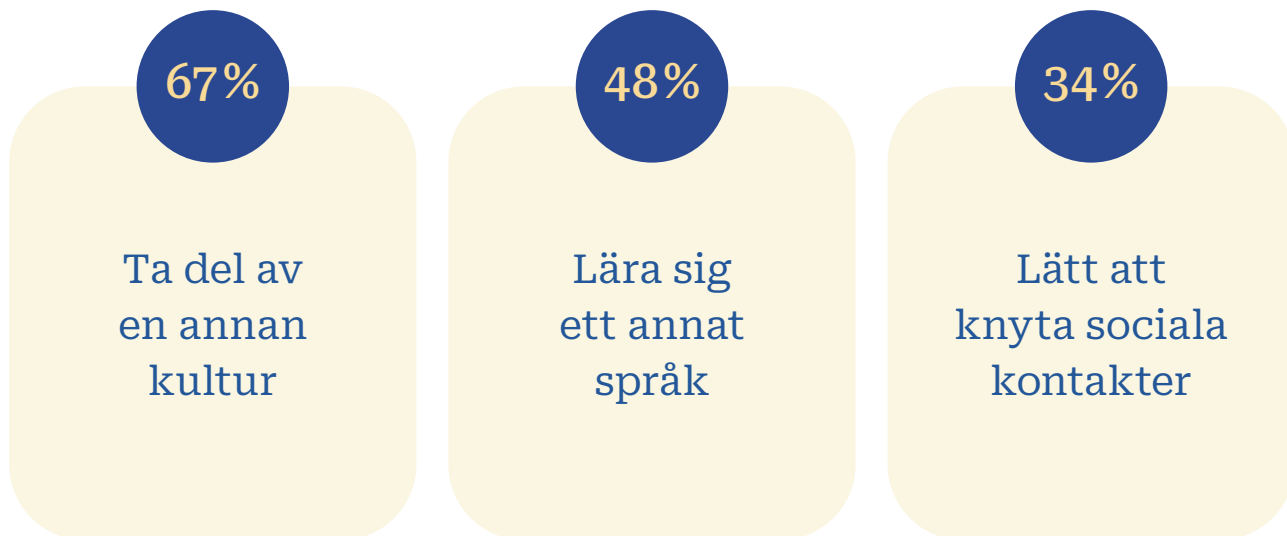
Utmaningar inför studier utomlands



Enkätundersökningen: Studerande

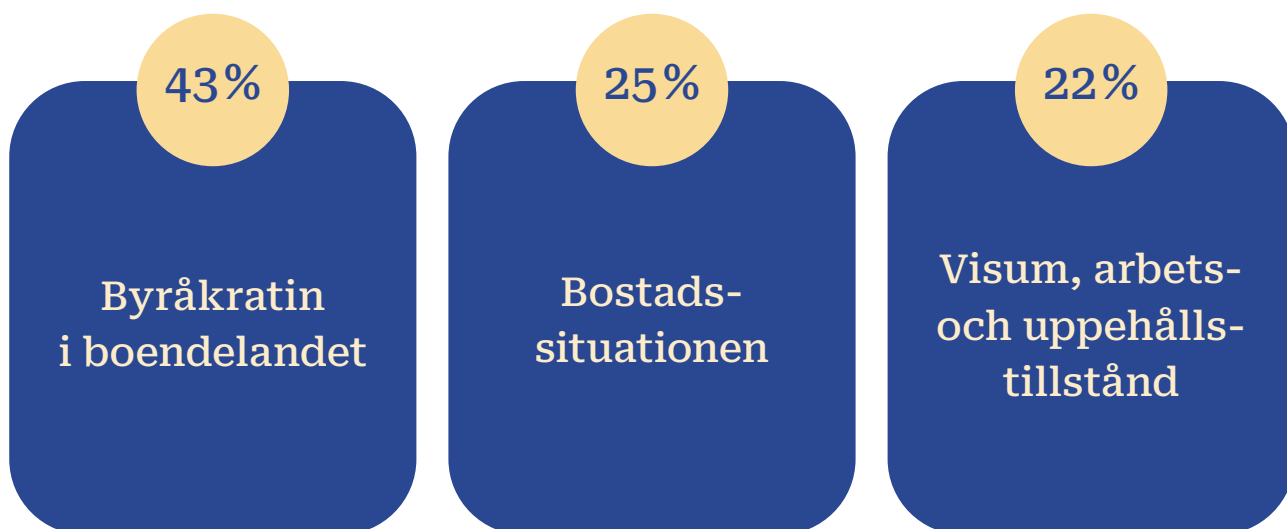
Fördelar med att studera utomlands

Att få ta del av en annan kultur är ett uppskattat inslag under utlandsstudierna. Likaså är att lära sig ett annat språk och att få nya vänner. Utöver detta svarar 29 procent att utbildningsmöjligheterna på universitets- och högskolenivå är en fördel.



Nackdelar med att studera utomlands

Värdlandets byråkrati upplevs som den största nackdelen, följt av bostadssituationen och att skaffa olika tillstånd.



Enkätundersökningen: Pensionär

Pensionär



Helt klart är att pensionärer uppskattar klimatet allra mest. Av de undersökta grupperna är de minst intresserade av att flytta tillbaka till Sverige.

Att en klar majoritet av pensionärerna svarar att de största fördelarna med att bo utomlands är klimatet och billigare levnadsomkostnader kommer kanske inte som någon överraskning. Mer oväntat är kanske att 30 procent anser sig ha bättre möjligheter till god vård och omsorg utomlands. 40 procent ser en fördel med att ha sin familj eller sitt sociala nätverk utomlands.

I enkäten var en femtedel av de svarande pensionärer. Denna grupp är därmed den näst största av de fyra grupperna. Fördelning av de svarande var jämn mellan män och kvinnor, något fler kvinnor än män svarade. 80 procent är över 65 år och resterande 20 procent är mellan 55 och 64 år och har då pensionerat sig tidigt. 75 procent är gifta eller sambo. 25 procent är ensamstående eller änka/änkling.



Enkätundersökningen: Pensionär

Här bor flest pensionärer

Topp 10 länder

- *Frankrike 13%*
- *Portugal 13%*
- *Spanien 12%*
- *USA 12%*
- *Thailand 10%*
- *Storbritannien 5%*
- *Tyskland 4%*
- *Schweiz 3%*
- *Italien 3%*
- *Kanada 2%*

Vi kan se att de flesta pensionärerna väljer att flytta till varmare länder i Europa, som Frankrike, Portugal och Spanien. Utanför Europa lockar USA och Thailand mest. Närheten till Sverige är troligtvis anledningen till att Europa dominerar.

Att flytta tillbaka till Sverige är pensionärer minst intresserade av jämfört med övriga grupper.

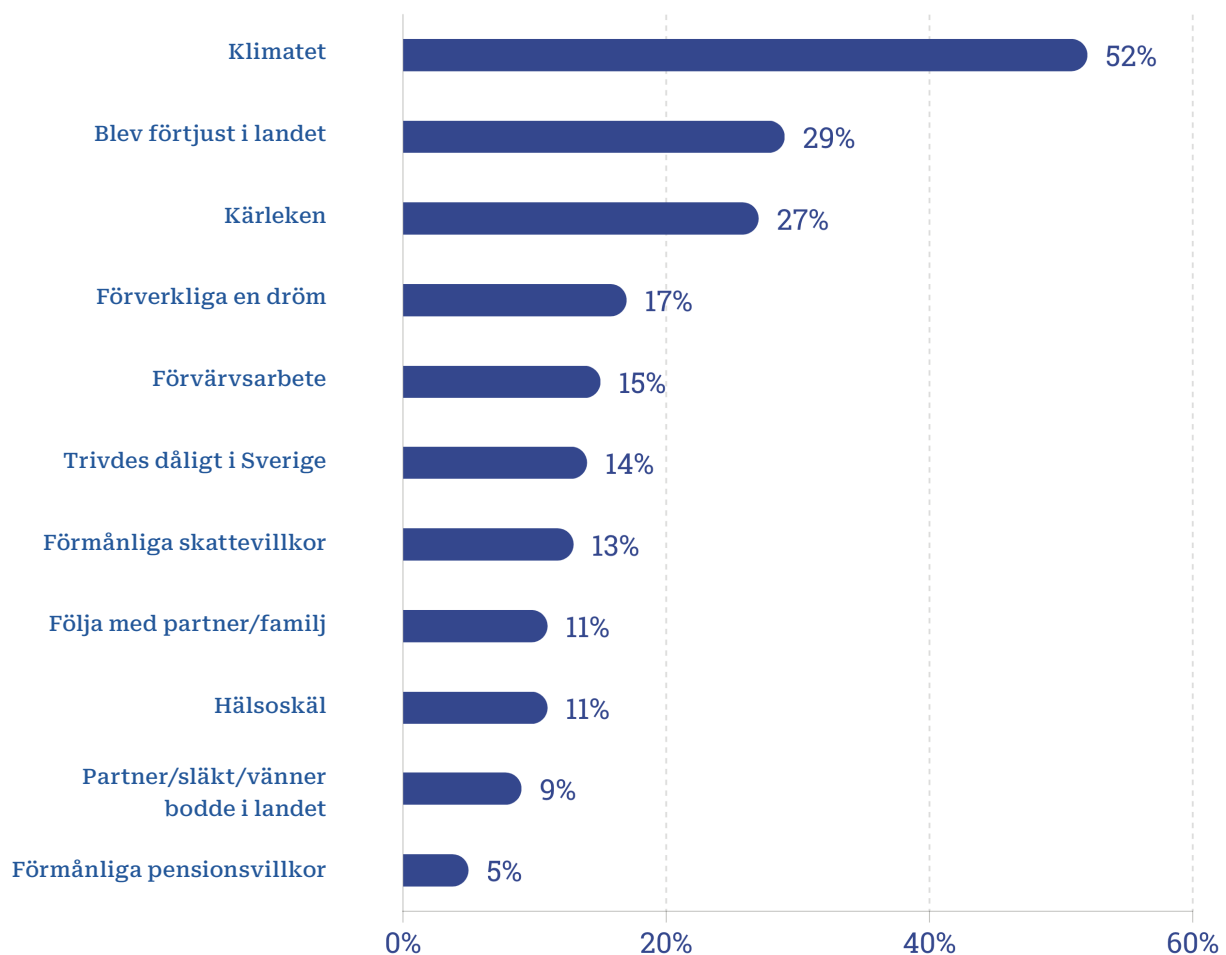


Enkätundersökningen: Pensionär

Att på äldre dagar slå ner bopålar utomlands drömmar nog alla om lite till mans. Förutom det efterlängtrade klimatet föll en tredjedel pladask för landet. Kärleken hade de antingen med sig eller fann på plats.



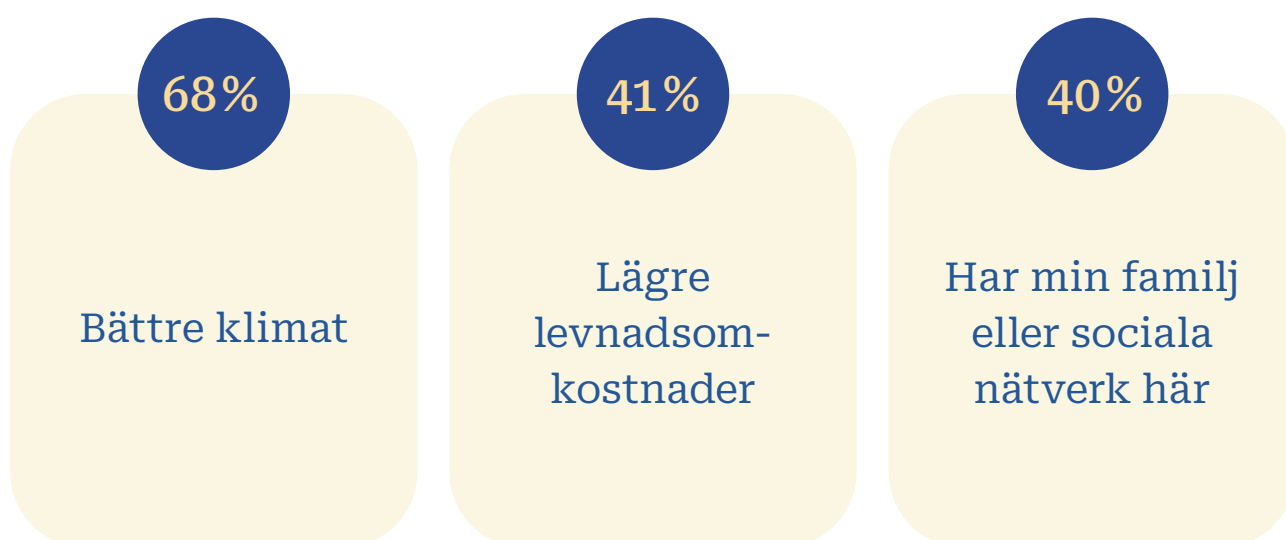
Anledningar till flytt för pensionärer



Enkätundersökningen: Pensionär

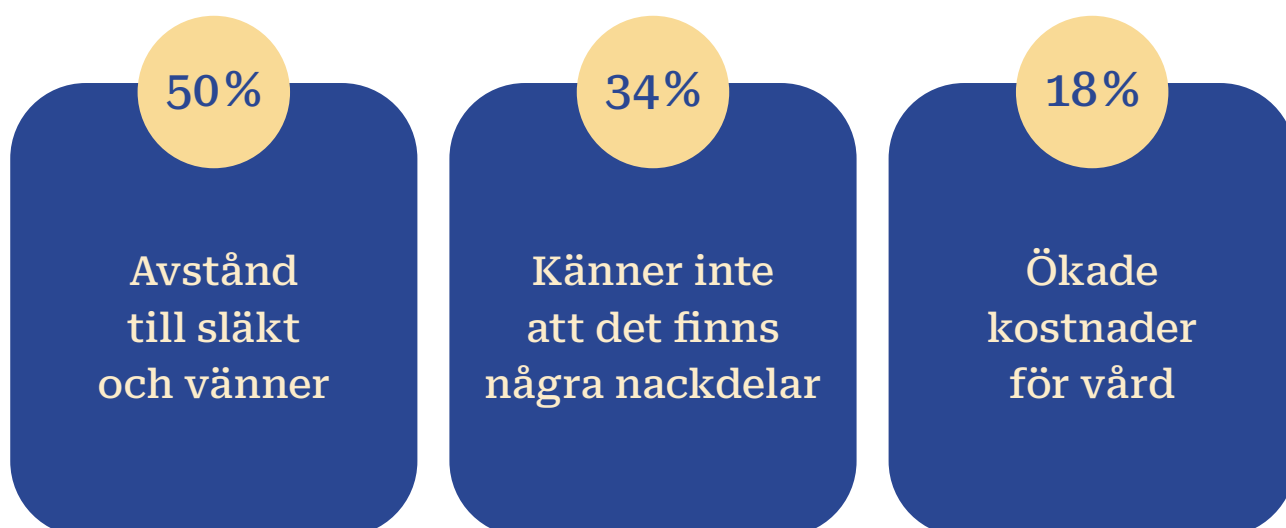
Fördelar med att vara pensionär utomlands

Att en klar majoritet av pensionärerna svarar att de största fördelarna med att bo utomlands är klimatet och billigare levnadskostnader kanske inte kommer som en överraskning. Intressant i sammanhanget är att 30 procent anser att de får bättre möjligheter till god vård och omsorg utomlands.



Nackdelar med att vara pensionär utomlands

Hälften svarar att avståndet till släkt och vänner är en nackdel. Utöver de nedan tre nackdelarna är procenttalen relativt låga vilket tyder på få upplevda nackdelar för pensionärerna utomlands. 50 procent av pensionärerna svarar att nackdelen med att bo utomlands är avståndet till släkt och vänner. En del upplever också en nackdel i ökade kostnader för vård och omsorg. 34 procent anser inte att det finns några nackdelar alls!



Sammanfattning

Några observationer



Här tittar vi på svaren baserat på ålder, kön och om man flyttat utomlands inom eller utanför EU.

Ålder

Tittar vi på hur åldern spelar in kan vi se att svarande i åldrarna 55 år och högre särskilt anger klimatet som det främsta skälet till att flytta utomlands. En tredjedel av dem som är i yngsta åldersgruppen, 18–24 år, är de som i störst utsträckning svarar att de valde att flytta utomlands för att förverkliga en dröm. Vi ser också att antalet resor man gör till Sverige per år är högre för de yngre, och sjunker i frekvens med stigande ålder.

Driver eget företag gör man mest om man är 45 år eller äldre. Det är tydligt att de mellan 25 och 34 år lockas mest av bättre framtida karriärmöjligheter. Mellan 18 och 44 år är det 85 procent som rekommenderar andra att flytta utomlands. Lite lägre för de äldre åldersgrupperna. Bostadssituation uppfattas som ett större problem för de yngre, 18–24 år. Problem med byråkratin uppfattar alla åldersgrupper lika mycket.

Kvinna/man

Delar vi upp kvinnor och män ser vi också skillnader.

Männen anger i större utsträckning "klimatet" som skäl till att flytta utomlands. Män ser också skattevillkor, att driva företag och förmånliga villkor för företag som viktiga skäl till en utlandsflytt.

Kvinnor svarar i större utsträckning att skälet till en utlandsflytt är möjligheten att följa med sin partner, men också kärleken. Kvinnor är också mer intresserade av att lära sig ett nytt språk och att få ta del av en annan kultur.

Nackdelarna med att bo utomlands uppfattar kvinnor och män på ungefär samma sätt. En skillnad är språket som män uppfattar som ett större problem.

EU

Man flyttar till ett EU-land mest på grund av klimatet och att man blivit förtjust i landet. Man blir så förtjust att chansen till att man flyttar tillbaka till Sverige är lägre än för övriga världsdelar.

Vi ser också att svenskar boende i EU besöker Sverige oftare än andra. Geografisk närhet kan tänkas vara en viktig anledning till detta.

De största fördelarna med att bo i ett annat EU-land är sjukvården och att lära sig ett nytt språk. Språket uppfattas även som en nackdel då en tredjedel svarar att det är svårt att lära sig språket. Detta är en högre andel jämfört med totalen, där 19 procent svarar att språket är svårt att lära sig. Hälften anger "byråkrati" som en nackdel, jämfört med 37 procent för samtliga svarande.

Sammanfattning

En jämförelse med tidigare kartläggning



Fler svenskar bor utomlands, fler har deltagit i enkätundersökningen och kärleken är fortsatt den främsta anledningen till att flytta utomlands. Men pandemin är en ny faktor.

Vad gäller enkätundersökningen genomförd oktober 2021 till januari 2022 kan vi se att den sociodemografiska fördelningen väldigt mycket liknar den fördelning som fanns i enkätundersökningen 2015. I båda har vi samma fördelning i kön och ålder där 6 av 10 är kvinnor. Åldersmässigt ser vi också samma fördelning över alla åldrar. Den största gruppen svaranden i båda undersökningarna är i åldern 35–54 år. 60 procent är gifta i båda undersökningarna. Det är något fler som har bott längre utomlands i den senaste enkätundersökningen.

Fördelningen av grupperna yrkesverksamma, medföljare, studerande och pensionärer är också väldigt likt. Denna gång är det dock ett färre antal studerande som har svarat, en minskning från 8 procent 2015 till 3 procent 2022. Detta följer troligtvis trenden att antalet svenskar som studerar utomlands minskar, något som CSN noterar. Sedan vår senaste kartläggning 2015 har antalet som studerar utomlands med studiemedel minskat med cirka 12 000 personer enligt siffror från CSN i september 2021. Även

pandemin har med stor sannolikhet påverkat negativt, då den har satt käppar i hjulen för många som har velat studera utomlands.

Hur ofta man besöker Sverige är också en fråga där man svarat mycket lika. 2015 besökte 31 procent Sverige ungefär en gång per år. I den senaste enkätundersökningen var andelen 33 procent.

Kärleken är fortsatt i topp som anledning till att man flyttar utomlands, 37 procent 2015 och 35 procent 2022. Vad gäller upplevda fördelar och nackdelar med att bo utomlands har det endast skett små förflyttningar.

Den trefaldiga ökningen av antalet deltagare sedan sist visar att vi denna gång har nått ut än bredare och att engagemanget var större än tidigare. En faktor som inte funnits i vår tidigare kartläggning är pandemin. Vi kan konstatera att de som svarade denna gång i mångt och mycket är lik gruppen som svarade sist, och att de ger liknande svar. Detta ger en bra grund i reliabiliteten i svaren och styrker validiteten i dessa två enkätundersökningar.

Sammanfattning

Avslutningsvis

Allt fler svenskar inte bara drömmer om att flytta utomlands – de gör också slag i saken. Närmare 700 000 svenskar beräknas numera bo utomlands.

Vår kartläggning visar att närmare 700 000 svenskar uppskattas bo utomlands. Det bor svenskar i minst 177 av världens cirka 200 länder.

Lejonparten av utlandssvenskarna, 62 procent, bor i Europa. USA behåller förstaplatsen som det land där flest svenskar väljer att bo, ca 179 000. I förra kartläggningen delade Norge, Spanien och Storbritannien på andraplatsen med uppskattningsvis 90 000 svenskar vardera. Nu hamnar Spanien på en andraplats med uppskattningsvis 104 000 svenskar. Trots Brexit har Storbritannien ökat med ca 10 000 svenskar till ungefär 100 000, medan Norge av redovisade skäl nu hamnar på en fjärdeplats.

Sedan förra kartläggningen har nya länder kommit upp på 30 i topp-listan; Irak, Polen, Malta, Turkiet, Serbien, Iran och Bosnien-Hercegovina. Några länder har fallit bort från listan. Det är Kina, Grekland, Singapore, Mexiko, Japan, Luxemburg och Argentina.

Exakt hur pandemin har påverkat våra möjligheter att

bosätta oss i olika länder eller fått oss att flytta tillbaka hem, har varit svårt att få en tydlig bild av. Men klart är att den har haft en betydande roll.

Nära 10 000 personer har svarat på vår enkät. Trots att respondenterna inte är slumpmässigt utvalda ger deras svar oss en bra bild över utlandssvenskarnas situation. Vi har valt att gruppera dem i fyra grupper fördelade på yrkesverksamma (55 procent), pensionärer (21 procent), medföljare (4 procent) och studerande (3 procent).

Många bor mycket länge utomlands, fyra av sex har bott utomlands i minst tio år. Kärleken och klimatet lockar mest. Lönekuvertet är tjockare för utlandssvenskarna jämfört med motsvarande siffra i Sverige. Dessutom har de en högre utbildningsnivå än genomsnittssvensken. Visst får man vara beredd på lite utmaningar som krånglig byråkrati och språksvårigheter, men de allra flesta är mycket nöjda med sitt utlandsboende. Åtta av tio rekommenderar andra att flytta utomlands, vilket får ses som ett mycket gott betyg.

Om kartläggningen

Fältperiod för insamling
av antalet utlandssvenskar: maj–juli 2022

Källor för beräkningen av antalet utlandssvenskar

Info Norden

Statistics Finland

Statistisk sentralbyrå i Norge

Svenska ambassader och konsulat

Svenska handelskamrar

Svenska honorärkonsuler

*Svenska klubbar och
föreningar i utlandet*

Svenska kyrkan

Utrikesdepartementet

Övriga källor

CSN

Eurostat

Pensionsmyndigheten

SCB

Skatteverket

Svenska utlandsröster

*SOM-undersökningen
till utlandssvenskar 2014*

Valmyndigheten

Om enkätundersökningen

Fältperiod: 22 oktober 2021–19 januari 2022

Antal svar: 9 681

En länk till undersökningen skickades ut via Svenskar i Världens nyhetsbrev,

Svenskar i Världens partner och andra internationella organisationer,

samt spreds via olika Facebookgrupper och andra sociala medier.

En länk fanns även på Svenskar i Världens hemsida, www.sviv.se.

Projektledare, Svenskar i Världen: **Ulrika Torberger**

Ansvarig utgivare, Svenskar i Världen: **Cecilia Borglin**

Tack till Jacob Wallenbergs Stiftelse Särskilda fonden, samarbetspartner, Svenskar i Världens representanter och alla deltagare i enkätundersökningen som gjorde denna kartläggning möjlig.

Kartläggning 2022



Svenskar i Världen

Box 5501, 114 85 Stockholm

Telefon: 08-661 54 03

E-post: sviv@sviv.se

Webbplats: www.sviv.se

Sociala medier: [@svenskarivarlden](https://www.instagram.com/svenskarivarlden)



SVENSKAR I VÄRLDEN